

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenredni ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opravništvo, na katero naj se blagovoljjo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

O vojski.

Iz Peterburga ima „Pol. Corr.“ 16. aprila ta-le telegram: Diplomatična borba je za gotovo definitivno dokončana. Ruski car potuje najbrž 19. t. m. k vojski.

Dunajskemu „Tagbl.“ se poroča, da je že poseben vlak pripravljen, ki bo ruskega carja, cesarjeviča naslednika in še več odličnikov v vojni tabor kišenevski pripeljal. Car bo vojsko ogledal, potem pa jej ukaz dal, zasesti Bulgarijo. Sodi se, da vojne Turkom niti napovedovali ne bodo, ker ko bi Turčija pustila mirno zasesti Bulgarijo, da se reforme izvedo, vojne niti ne bi bilo. Tega se ve da Turčija ne bode storila, temu se bode krepko v bran postavila.

Rusi bodo vojevali tedaj že četrto vojno v tem stoletju s Turkom. Valjda so se naučili ogibati se napak prejšnjih svojih vojsk; ali tudi Turki so se mnogo naučili. Le ti bodo gotovo le kolikor mogoče zašancani in utrjeni branili se. In dandenes, ko je strelno orožje za brambo postalo tako strahovito, in ko je turški fanatizem tako silovito razpihan in razpaljen, imamo strašno krvave borbe pričakovati. Ruski generali, vodeči gotovo da bolje izurjeno, bolj oboroženo in obskrbljeno vojsko na bojišče, valjda so vse to dobro preštudirali in bodo znali vse velike težave premagati; odrezavši turške vojske pot do Carigrada, bodo jo tako mogli sestradati v trdnjavah, če se bode ogibala polja.

Velik zgodovinar je dokazal, da vsaka velika vojna je nekako pospeševala po svojih naslednjih kulturo človeško. Gotovo pa se nij nobena vojska vojevala, katera bode tolikanj pospešila občno kulturo, zlasti pa pospešila

in povzdignila razvoj velicega, nadarjenega, marljivega, mladega naroda slovanskega. kakor jo bode nastopajoča vojna rusko-turška, ako Bog blagoslovi slovansko-krščansko orožje ruske roke. Za to molimo vsi Slovane v prvej vrsti, pa gotovo tudi vsi pravi človekoljubi z nami vred.

Nemške novine po večini hudobno in divje hujskajo proti Rusiji, da nema pravice, vojne s Turkom začeti. Ali iste novine so zagovarjale vspehe pri Solferinu, Sadovi in Sedanu, in prej vojsko v Šlezvik-Holsteinu. In vendar tukaj isti princip velja, princip narodnosti, samo, da je tu poblažen z idejo krščanstva in kulture proti poganstvu in turškemu barbarizmu. Kar je za Nemca prav, zakaj ne bi za Slovana bilo?

Bismark in Andrassy.

Občno je mnenje, da sta nam Bismark in nemško prijateljstvo največ pomagla, da je bil vržen Beust, ki se je bil, to se ve da, tudi prekasno podučil, da v Avstriji je skoro polovica vsega prebivalstva slovanska, in da je nastopil Andrassy. Ko je zadnje dni novica rojena bila in po vsem svetu šla, da je Bismark od vladanja odstopil, izrekala se je tedaj po vseh novinah misel, da tudi Andrassy pojde in se tudi pri nas izpremeni vnanja politika. To je še vedno mogoče, zlasti po prvih zmagah ruskih. Da ga Bismark podpiral ne bode, to se nam zdi gotovo, ker Bismark vendar le gre in najbrž ga niti več nazaj ne bode. To je vidno iz njegovega pisma do predsednika trgovinske komore v Bremenu. Bismark se mu zahvaljuje za zaupanje, ki mu ga bremensko meščanstvo izreklo in pravi: „Čut, da moja

že nekaj let pomanjšana delavna moč ne zadostuje več, moral me je nagniti, da sem prosil nj. vel. za svojo ostavko. Ker mi je pa najv. on to prošnjo odbil in mi zraven tega odpust dal, da svoje zdravje okrepim, smatram za svojo dolžnost, da se ne odtezam službi cesarjeve in domovinske tako dolgo, dokler mi upanje ostane, da bom moči nazaj dobil, katere ta služba terja.“

To nij več govor pogumnega moža, to nij več jezik onega krepkega trdega Nemca Bismarka, ki se je solzam Francoza Favra v obraz smijal, plakajočim nad nesrečo domovine, onega Bismarka, ki je energično delal svoje domovine zjedinevanje z brezpravjem, s krvjo in železom, in ki je baje mej bitvijo pri Sadovi revolver nabit v roci držal, da bi se moževsko odločno ustrelil sam, če Prusi izgubé. To je jezik bolnikov, ki ima le še upanje, a je že res moč izgubil. Bodi si, da je Bismarkova bolehnost res le fizična, kakor pravi, ali pa je druge vrste, iz tega pisma soditi, on ide in več kot mogoče, da ga ne bode več.

Dunajsk tednik „Warrens Wochenschrift“ piše o tem predno, mu je še to pismo znano bilo: „Knez Bismark se je dal sicer pregovoriti, da je začasno omejen odpust dobil, ali s tem so težave, ki so bile protivne njegovemu ostanju v uradu, na strani puščene, a nikakor ne s pota spravljene. Boj Bismarkov zoper dvorne klike, zoper neplodnost in neznosnost svojih ministrov-kolegov, zoper razrovano parlamentarnost, v katerej nij lahko dobival celotne večine za vse svoje gospodarstvene in socialno-politične namere in predloge, — vse to je ravno tako razdraženo proti njemu še pri življenju po odpustu, kakor pred

Listek.

Prizigalec.

(Roman, v angleškem spisala Miss M. Cummins poslovenil J.)

Drugi del.

Tretje poglavje.

(Dalje.)

Katinka je, čudno dovolj, bila popolnem pozabila, da je pred nekoliko tedni imela Jerico za soljubnico, sedaj pa jo je izvolila za pristrčno, najbolj zaupljivo prijateljico. Njena teta je bila preveč neolikana in surova, Bela preveč sebična in napušna, da bi jima zaupala svoje srčne zadeve; če ravno pa Katinka nij mislila, da bi jej priznala svojo udanost k gospodu Brusu, bila je vendar tako jasnega in prezornega značaja, da je izdala Jerici svojo skrivnost in še celo vedela nij, da je to storila. Če prav razen Jerice blezo nikdo nij zapazil, vendar se je bila Katinka čudovito spre-

menila. Poprej radostna, zmirom se smehljajoča, neskrbna Katinka je bila sedaj vsa zamišljena. Njeno solnčno lice je bilo pogostem zakrito z oblaki in je izgubilo vso ogrevajočo veselost. Sedaj je bila nenavadno divja in živa, sedaj pa nenavadno zamišljena; na skrivnem se je ozirala in polna skrbi gledala gospodu Brusu v lice, kot bi ugibala in presojala njegove čuti in misli. Kadar je videla Jerico v vrtu se sprehajati ali pa samo sedeti v njenej sobi, približala se jej je, objela jo, oprla se na njeno rame ter je govorila o priljubljenem svojem predmetu. Pripovedovala jej je nekoliko prostosrčno, nekoliko pa bedasto o uljudnosti gospoda Brusa proti njej, govorila je celo uro o njem in je vprašala, kaj Jerica misli o njegovih dobrih lastnostih in odkritosrčnosti njegovega naklonovanja. Omenila je napako, katero je na njem zapazila, toda ta je bila v njenih očeh skoro krepost. Kadar jej je pritegnila Jerica, ter obžalovala ono očitno napako, napela je vso

svojo moč in bistroumnost, da bi jej dokazala, da ste se obe motili, ker ste mu pripisavali ono napako; in če ima kako napako, ta je zares le tej naravnost nasprotna. Povpraševala je, ali Jerica zares misli, da gospod Brus vse misli in čuti, kar govori, in pristavljala je, da ona sama se ve da tega ne veruje, — vse je le neumna bedarija. Tako priliko je navadno porabovala Jerica ter je izrazovala iste misli in trdila, da nij dobro zaupavati njegovemu mnogo obetajočemu prilizovanju; uboga Katinka pa je bila vsa potrt, ter je naštevala svoje razloge, zakaj se jej ča sih dozdeva, da pošteno misli, ker tako odkritosrčno in resnobno govori.

Nič nij pomaglo opomniti jo in svariti. Katinka je bila vsa občarana. Nazadnje se je zdelo gospodu Brusu primerno, da je Jeričino stanovitnost poskusil s tem, da jej je ponudil dragocen prstan. Močno se čudé njegovej predrznosti, zavrnila ga je brez obotavljanja in ovinkov, in drugi dan ga je videla na prstu

odpustom in bode prej ali kasneje do razpoka prišlo.“

Ves ta premislek nam torej upanje vzbuja, da za mojstrom utegne iti na vse zadnje vendar še učenec, naš grof Andrassy. Za prihodnost naše monarhije in dinastije bi bilo neizmerne važnosti, ko bi ne stal ta Magjar na čelu vnarnjega ministerstva zdaj, ko Rusija rešuje svojo plemenito nalogo osvobojevanja krščanskih bratov naših, Jugoslovanov.

Iz deželni zborov.

Kranjski deželni zbor.

(II. seja. 18. aprila.) Deželni glavar opominja, da je jutri godovni dan cesarjeviča Rudolfa, kar je tem važneje, ker je cesarjevič dokončal svoje študije in bode začel sedaj posvečevati javnemu delovanju svojo moč. Glavar nadalje pravi, da pojutrajšnjem bode praznoval sin zmagovalca pri Aspernu, nadvojvoda Albrecht štiridesetletnico svojega službovanja v vojski. Glavar naglašuje, da je nadvojvoda Albrecht pri vseh narodih v Avstriji prijubljen, ker je kot najvišji poveljnik armade pravi reprezentant avstrijske ideje. Glavar prosi deželni zbor, da ga o polnomoči, obema čestitati brzojavnim potem. Zbor to zahvalno odobri.

Postave za sušenje močvirja cesar nij potrdil. Izroči se gospodarskemu odseku.

Dr. Bleiweis nasvetuje, naj se gospodarski odsek pomnoži za dva uda. To se sprejme.

Ministerstvo notranjih zadev je odgovorilo na sklepe, katere je bil deželni zbor lansko sesijo napravil in ki se tičejo doneskov kranjske dežele v sanitarnih zadevah. Ministerstvo pravi, da je pri deželnem zboru slobodno ukreniti po kakej deželnej postavi, kdo plača $\frac{1}{3}$ stroškov pri epidemijah. Od slej bode vlada plačala vožne stroške pri epidemijah, povrniti pa neče istih vožnjih stroškov, katerih je dežela leta in leta pri epidemijah nezavezana plačala in ki znašajo nad 40.000 gld. Za zdravila pri epidemičnih sifilitičnih boleznih mora i nadalje dežela stroške plačati.

Odgovor minnisterstva se izroči finančnemu odseku v poročanje.

Občina litijška prosi, da bi se njej za šolsko zidanje dovolila 35% doklada na davke na štiri leta in se njenej podarilo iz šolsko-normalnega zaklada 500 gld.

Izroči se finančnemu odseku.

V pomnoženi gospodarski odsek se volita poslanca Kotnik in dr. Poklukar.

Dr. Poklukar stavi nujni nasvet, naj zbor sklene prošnjo do ministerstva notranjih zadev, da bi zborovanje še za drugi teden podaljšalo, ker je mnogo važnih stvari še nedognanih. Sprejme se.

Poslanec Braune poroča v imenu večine gospodarskega odseka naj se preko poročila deželnega odbora, kateri nasvetuje napravo mitnice na Reškej cesti, preide na dnevni red.

Poslanec Dežman pak v imenu manjšine nasvetuje, naj se naprava mitnice dovoli in od deželnega odbora nasvetovana postava v tej stvari odobri.

Prične se v tej zadevi jako široka debata, ki se pa suče večidel samo okolo lokalnih zadev te ceste.

Za napravo mitnice govori dr. Schrei. On pravi, da je popolnem v redu, da tudi kupci in obrtniki pomagajo vzdrževati mitnice, katere rnbijo. Po njegovem računu bode mitnica nesla kakih 1500 gld. čistega dobička, kar bo uže nekaj, da se kaj leto za letom popravi.

Dr. Bleiweis pravi, da je istinito, da deželni zbor v teku 16 let nij dovolil naprave nobene mitnice, ali temu je bila najbolj vlad a kriva, ki se je mitnicam strogo protivila. Zdaj pa nema vlada nič proti napravi mitnic. Govornik prosi poslance, naj z davkom toliko obteženega kmeta stanje nekoliko olajšajo, da mu tudi obrtnik in kupec malo pomagata izdrževati ceste.

Poslanec Obreza tudi poudarja napravo mitnice in nasvetuje, ako bi obveljal predlog večine, naj bi se cestnim okrajem postonjskemu in bistriškemu skozi štiri leta dalo vsako leto 400 gld. za boljše vzdrževanje cest. Tudi Zagorec je za napravo mitnice. Dežman zagovarja napravo mitnice, predlogu g. Obreze se pa protivi.

Poročevalec večine odbora, Braune ne govori nič. Glasuje se po imenih in se zavrže prestop na dnevni red z 20 proti 11 glasom. Potem se po deželnem odboru nasvetovana postava o napravi mitnice na Reškej cesti brez daljše debate sprejme.

Poslanec Dežman poroča v imenu finančnega odseka o proračunu normalno-šolskega zaklada.

Stroški za šolo v posameznih okrajih so sledeči:

	Plače učiteljev gld. kr.	Službena doklada gld. kr.	Funkcijske doklade gld. kr.	Stavnina gld. kr.
Šolski okraj				
Postojna	21850 —	390 —	400 —	160 —
Črnomelj	11000 —	233 34	300 —	84 —
Kočevje	18830 —	493 33	666 67	80 —
Krško	17600 —	450 —	808 33	320 —
Kranj	16155 —	616 66	350 —	240 —
Okolica Ljubljana	15300 —	453 34	358 33	120 —
Litija	13000 —	303 33	524 99	24 —
Logatec	8200 —	333 34	308 32	—
Radovljica	9650 —	333 33	100 —	80 —
Novomesto	13687 50	206 67	200 —	160 —
Kamnik	11100 —	216 66	250 —	111 50
Vkup	156372 50	4030 —	4266 65	1397 50

Poslanec pl. Zavinešek nasvetuje, naj bi se za občino Mavre nastavl v proračun učitelj s plačo 500 gold., ker še v teku t. l. nameravajo napraviti šolo.

Poslanec Kramarič podpira ta predlog in želi, da bi se tudi občini Radovici kaj pomagalo pri zidanji nove šole.

Dr. Poklukar ugovarja predlogu. Kaj pomaga nova učiteljska mesta kreirati, ko pa so stare šole brez učiteljev. Zdaj je uže 31 praznih učit. mest. Če nova učiteljska mesta z boljšo plačo nastavljamo, bode še več starih šol, kjer imajo učitelji le po 400 gold., — praznih stalo.

Predlog dr. pl. Zavinska se zavrže.

Poslanec Braune nasvetuje, naj bi imel 3. in 4. učitelj na štirirazrednej šoli v Kočevji namesto 400 vsaj 450 gld. plače. Življenje je v Kočevji ravno tako drago, kot v Ljubljani, tako, da učitelji s 400 gold. težko izhajajo.

Vladni zastopnik Hočev var potrjuje ta predlog tem bolj, ker je na Kočevske šoli treba dobrih učiteljev, kajti tam se pripravlja največji del materijala za kočevsko realno-gimnazijo.

Dr. Poklukar pravi, da v Kranji imajo učitelji ravno isto plačo kot v Kočevji, ako ravno je tam tudi spodnja gimnazija. Govornik pravi, da je treba počakati kake dve leti, da pride naraščaj pri učiteljstvu, potem se lahko zboljšava.

Dr. Schrei podpira Braunetov predlog.

Poročevalec Dežman pa je tega mnjenja,

Katinkinem, katerej se je močno mudilo povedati jej o darilu.

„In vi ste ga sprejeli?“ vprašala je Jerica tako začudena, da jo je zapazila Katinka in da ne bi očitno priznala, da ga je sprejela, rekla je vsa zarudela, da ga bode nosila le malo časa.

„Jaz bi tega ne storila,“ rekla je Jerica.

„Zakaj ne?“

„Prvič zdi se mi nespodobno sprejemati bogata darila od gospodov; in potem če vas vidijo tujci, delali bodo vam neprijetne pomembne opombe.“

„Kaj bi vi storili z njim?“ vprašala je Katinka.

„Vrnili bi mu ga.“

Katinka je bila nedoločena; a po dolgem premišljevanji je sklenila, ponuditi ga gospodu Brusu ter mu povedati, kar je rekla Jerica. Storila je to. Ker pa gospod Brus nij znal ceniti Jeričinih razlogov in je le mislil, da bi rada nemir sejala med njim in Katinko, sklepal je, da je njeno srce vendar le pridobil in

da jo bode kmalu popolnem zmagal. A nada njegova ga je močno prevarila, ko je pri prvi priliki z njim ravnala z mrzlo uljudnostjo, kot je to zadnji čas zmerom storila; celo dozdevalo se mu je, da bi bila še manj marala za njegove prednosti, nego poprej. Ker je nagloma zapustil hišo, žalovala je Katinka močno po njem ter je ves dan le premišljevala, kar je storila in govorila in kaj bi ga bilo morebiti razžalilo. Gospod Brus je poiskal staro priljubljeno mu mesto pod hruško ter je neprestano premišljeval jako važno vprašanje.

Ben Brus se je čutil le redkokrat primoranega, da bi bil kako stvar opazoval z resnobnega stališča. Le redkoma je bil vaje napenjati svoje duševne moči ter kako reč ogledavati od obeh strani. Ker svoje žive dni nij poznal višega namena, kot da je pospeševal svojo sebično veselje, bil je navajen pozabiti vsako priliko, da se je zabaval ter pomagati si celo z nizkimi zvijačami, da bi izvršil svoje namere. Ker je bil kljubu svojej kratkej pameti vendar precej prekanjen, kot

se po gostem sliši, bil je le redkoma prevaran ali v svojih pravicah prikračen. Poznal je veljavo svojega denarja in svojega položaja ter se nikdar nij žrtvoval namenom onih, ki so se nadejali pomoči se z njim. Žrtvovanja samega sebe tudi nij poznal ter nij imel nikakega sočutja za to pri drugih. Sedaj pa je bil nastopil oni trenotek, ko so se njegove koristi in njegove želje križale in razhajale, ko ga je sila silila, eno izmed obeh žrtvovati drugemu in se med njima določiti. To je bilo treba dobro pretehtati; prvokrat v svojem življenji je celi popoldan resnobno premišljeval ter natanko primerjal naskrižne si moči; storil pa je to, ker se je imel določiti o najvažnejšem vprašanji, ki je kedaj pretresalo njegovo srce.

„Kaj se naj določim,“ mislil si je, da bi to ubogo devojko vzel za ženo? Kaj naj se jaz z lepim premoženjem in še lepšimi nadami odpovem, da ne bi se bogato oženil? Kaj, naj ponižam ter naj svoje bogastvo in svojo veljavo v družbi delim s to rejenko

da naj ostane tako, kakor je finančni odbor določil. Bravnetov predlog se odbije.

Poslanec v. Vesteneck nasvetuje, naj se vstavi v proračun, remuneracija za učitelja veronauka na štirirazredni šoli v Šmartinu pri Litiji, kajti po šolski postavi mu remuneracija gre. Podpira se predlog še s tem, da sti g. katehet tudi na dvarazredni šoli v Litiji podučuje. (Se sprejme.)

Baron Tauffrer stavi nasvet, naj se za Veliki Gaber ustanovi mesto učitelja, ker se bode še to leto šola napravila tam.

Vitez Vesteneck podpira predlog.

Dr. Bleiweis pravi, da je potreba šole v Velikem Gabru le narejena. Šola v Št. Vidu se bode za en razred razširila in zadostuje. Govornik pravi, da neče osoben postati, drugače bi marsikaj povedal, posebno kar se tiče umeščenja nečega učitelja.

Predlog baron Tauffrerjev se zavrže. Ko je uže debata sklenena, hoče Tauffrer, — ta po Vestenecku poleg sebe nekaj v „Pressi“ kot izvrsten parlamentarec naznanjen baron Tauffrer, niti nij vedel še predloge staviti. Deželni glavar mu, to se ve, ne dovoli. Vpraša zbornico, ali ta tudi ne dovoli, češ, naj se tako „izvrstna moč“ uči opravnega reda zbornice.

Prošnja „slovenskega učiteljskega društva“, da bi dobili tudi vodje enorazrednih šol funkcijske doklade, se po predlogu dr. Bleiweisa izroči deželnemu odboru z nalogom, naj v dogovoru s c. kr. deželnim šolskim svetom stvar preišče in v prihodnjem zasedanju o njej poroča.

Vitez Vesteneck nasvetuje, naj se občini v Litiji dovoli iz šolskega zaklada za olajšanje plačil za šolske zadeve 500 gld. Občina je imela 11.000 gl. stroškov za šolo.

Ko dr. Zarnik ta predlog gorko priporoča, ga zbornica sprejme.

Poslanec dr. pl. Zavinšek nasvetuje, da se deželnemu odboru naroči, da kadar se bodo dajale podpore za zidanje šol, poseben ozir vzame na občino Radovica.

Poslanec Kramarič podpira predlog, katerega zbornica odobri.

Proračun normalno-šolskega zaklada se potem s potrebnostjo z 179.992 gld. 50 kr. in z dohodki 14.622 gold. 62½ kr., tedaj z primankljajem 165.369 gold. 87½ kr. odobri.

V poravnanje primankljaja 165.369 gld. 87½ kr. se dovoli za leto 1878 18% de-

želnih prikladov za normalno-šolski zaklad na neposredne priklade za deželni in zemljišno-odvezni zaklad podvržene davke, izvzemši one ljubljanskega mestnega okrožja in naroča se deželnemu odboru skrb, da ta sklep dobode cesarsko potrditev, in da se priklade pobirajo.

Tudi ta predlog se odobri, kakor tudi ves proračun v tretjem branji.

Prihodnja seja je v sredo (denes).

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 17. aprila.

Na Dunaji praznuje nadvojvoda *Albrecht* te dni svojo 40 letnico vojne službovanja. Mej drugim je došel tudi poslanik ruskega carja knez Aleksander Mečerski da se te slavnosti udeleži. V tem času ima dohod vsacega tacega ruskega veljaka dober političen pomen.

Mečerski je carjev agent.

Iz *Zemuna* se poroča dunajskemu listu, da se v Srbiji snujejo vojni oddelki prostovoljcev in da srbska vlada ne bode mogla lahko sklenenega miru s Turčijo obdržati.

Rumunski minister vnanjih poslovanj Cogolniceanu je diplomatičnim agentom pri družih dvorih poslal okrožnico z izjavo, da rumunska vlada bode skušala tako politikovati, da nobenega narodnega interesa ne pusti oskruniti, pa da se striktno neutralitete drži. To se menda pravi, da če bode Turčija skušala pri Kalafatu čez Donavo iti na rumunsko zemljo, bode se rumunska vojska tej „skrunitvi narodnega interesa“ vstavljala.

O *ruskem* carji so nemške novine lagale, da ima kamen v mehurju, da ga bodo morali zdravniki operirati itd. Iz Peterburga se oficijalno javlja, da je vse to bilo čisto izmišljeno.

V *Parizu* je ruski poslanik knez Orlov imel 15. t. m. več ur dolg političen pogovor.

Dopisi.

Slovenskega štajerja 16.

aprila [Izv. dopis.] Deželni šolski svet štajerski je izdal nov ukaz gledé šolskih zamud v narodni šoli. Izvršitvi tega ukaza je sestavil obrazec = formular A, obsegajoč XI glavnih predalcev, koji so deljeni v 20 ožjih rubrik. Ta formular (samo v nemškem tekstu) bodo morala šolska vodstva deloma, deloma krajni šolski sveti vsacega pol meseca po dvojno spo-
niti, in vsacega meseca do 20. dne okrajnemu šolskemu svetu vposlati.

Tako je govoril sam s seboj; vsakrat, ko je o tem premišljeval, počel je pretehtavati neizmerno žrtvo, ki bi jo moral žrtovati, ter je nehal s premišljevanjem Jeričine mičnosti. Lehko se po takem mislimo, da je nazadnje zaključil, da bi trpel manj škode, ko bi jej svoje premoženje položil k nogam, nego ko bi skušal brez nje uživati to premoženje. Nekaj dni potem, ko se je bil o tem določil, nij imel nobene prilike govoriti z Jerico. Ta se ga je sedaj še bolj skrbno ogibala ter je skoro celi dan bivala v gorenjem nadstropji, le sedaj je peljala Emilijo na njeno prošnjo za malo časa v družbino sobo in tudi v tem slučaju je skušala s tem ali onim izgovorom ostati blizo svoje slepe prijateljice.

V tem času ste bili povabljeni gospa Grahamova in gospa Brusova z njunima rodbinama na ženitvanje, ki bode pri nekej zpanki okoli osem kilometrov od Grahamovega posestva v D. Omožila se je neka sošolka in prijateljica Izabelina, in ta in Katinka ste želeli biti pri svatbi. Gospa Brusova je imela

Posamezna predalca zavzemajo mej drugim: učenčevo ime, starost (tj. tega namreč, ki je izostajal); ime staršev njegovih, stan in stanovanje, število vseh zamujenih poldnevov, opravičenih in neopravičenih, če je bil učenec zaradi izostajanja uže naznanjen? Če so bili starši njegovi zaradi tega opominjani? Če so bili kaznovani? Kako so se starši opravičevali? Kaka kazen se je staršem odmerila? Kazen v denarjih? Ali so bili kaznovani z zaporom — koliko dni? Koliko ur? Kedaj se je staršem ta kazen obznanila? Kedaj se je kazen izvršila? in dr.

Ta ukaz ima svojo veljavnost od 1. aprila t. l. in ima sicer dober namen; a njegovo izpeljavo bodo spremljale od ene strani sila in od druge pa nevolja.

Šolsko vodstvo ima pa razen tega še vsacega pol leta v razredničnem formularu vse za šolo ugodne otroke tudi v dvojnem spisu okrajnemu šolskemu svetu predložiti.

Šole in krajni šolski sveti so dobili zopet za enega pisarja — dela. Učiteljem po enorazrednicah, ki so uže zdaj itak preobloženi — če hočejo vestno delati — bode ta ukaz še nekoliko delo pomnožil.

Kako bode pa pri krajnih šolskih svetih? Koliko predstojnikov je po deželi in po hribih, ki niti brati, niti pisati ne znajo, najmanje pa v neumljivej jim tujščini, v nemškem jeziku. Kdo jim bode pisaril — in pisarije bode zdaj mnogo! Bati se je, da bode ta ukaz rodil učiteljem in krajnim šolskim svetom prepir od strani prebivalstva — posebno po kmetih. Videant consules.

Domače stvari.

— (Vreme.) Na spomlad smo zimo dobili. Po solnčnih cvetnih dnevih, zapal nas je precej debel sneg, ki še vedno naletuje. Zimsko obleko smo zopet iz shramb izvleči morali, zapuščene peči moramo zopet kuriti, po naših drevoredih lomi sneg ozelenele veje divjega kostanja, in vse se trese in boji, da pritisne še hujši mraz in uniči žitno zimino na polji in uniči trto po vinogradih, ki je bila v toplih dnevih uže preveč pognala. Pomagaj Bog!

— (P. Benvenut Crobath) je 16. t. m. obhajal petdesetletnico svoje klosterske obljube. Peveci čitalnični so peli pri maši. P. Benvenut je zarad svojega mnogoletnega pastiro-

Grahamovo, ki mi kljub svojej revščini ne privoščim še smehljaja, razen če se tvegam vseh svojih posestev? Ko bi bila le manj prijetna, privaril bi vendar njene nade! Rad bi vedel, kaj bi rekla, ko bi se poročil s Katinko. Res da bi ne imel nikdar veselja to izvedeti, kajti tako ponosna je, da bi prišla na mojo svatbo, da bi vitki vrat pripognila tako prijetno kot zmerom in da bi tako uljudno in mirno, kot sedaj vselej, kadar odhajam domov, rekla: „Dober večer, gospodine Brus!“ Jezi me kadar vidim, da se revna devotka tako obnaša; ko pa bi bila gospa Brusova, bil bi ponosen na tako obnašanje. Rad bi vedel, kako sem se zaljubil vanjo. Tega zares ne vem. Zala nij, vsaj mati misli, da zala nij, in ravno tako misli Bela Klintonova. Lajtenant Osborne pa jo je hipoma zapazil, ko je stopila v sobano; in Francika navdušeno govori o njenej lepoti. Zdi se mi, da me je očarala, tako da ne morem jasno soditi; a če prav nij krasotica, ima pa nekaj boljšega nego je gola telesna lepota.“

pokrito kočijo ter je povabila sestrični, naj bi šle z njo; ker je voz gospoda Grahama zaprt imel le dovolj prostora zanj in za njegovo ženo, sprejeli ste radostni ponudbo.

Nada na veselo družbo in na priliko pokazati se, oživila je Izabeli potrto srce. Izlekla je ven vsa svoja večerna oblačila, da bi izbrala najprimernejše. Stala je pred zrcalom ter je nataknila sedaj ta, sedaj oni venec ter je bila v obeh tako krasna, da je bilo težavno izbrati ali tega ali onega. Poleg nje je stala Katinka ter jo je prosila za svet, katera noša in katera barva se bi njej najbolje podala; nazadnje je vsa obupna letela Jerico vprašat.

Našla jo je čitajočo v sobi. Ko pa je Katinka nenadoma vstopila, položila je knjigo na stran ter se je kaj pozorno razgovarjala z njo.

„Jerica!“ rekla je Katinka, „kaj pa naj oblečem denes večer? Prosila sem Belo, naj mi pove; a ne spregovori besedice in ne sliši ničesar, kar jo vprašam, kadar misli na lastno obleko. Pravim, strahovito sebična je.“

(Dalje prih.)

vanja in vsestranskega delovanja ena najbolj znanih in priljubljenih oseb v Ljubljani, zato se je omenjene svečanosti udeležilo jako veliko občinstva.

— (G. J. A. Rožek), c. kr. deželni šolski nadzornik je izdal nov imenik (šematizem) šolskih svetov in učiteljev.

— (Valvazorja) je izšel osmi zvezčič.

— (Od sv. Jurja na Ščavnici) smo dobili dopis, ki toži, da se župan ne obnaša dovolj moško in želi, da bi odstopil, kar je uže obetal, da bi možje družega volili.

— (Iz Kroke) pak se nam tudi v obširnejšem dopisu toži o slabem kričavem cerkvenem petji.

— (Delavsko-bolezensko in podporno društvo) je imelo v nedeljo 15. t. m. svoj redni občni zbor, katerega se je nad 70 društvenih udeležilo. Iz nagovora predsednika g. Hariša posnamemo, da društvo v gmotnem oziru slabše stoji, nego lanske leto, ker ostaja v društveni blagajni letos manj gotovega denarja, nego lanskega leta. Urok temu, pravi predsednik, je večje število bolnikov in pa, kar je posebno naglašal, nekaka malomarnost mej prostim ljudstvom in sovraštvo od drugih strani do tega društva, akoravno nij nobenega drugega takega društva, ki bi, kar se humanega namena in tako vspešnega dobrodejnega delovanja tiče, se moglo z njim meriti. — Med podpiratelji je edina slavna ljubljanska hranilnica, katera je, kakor vsako leto, tudi letos blagovolila podeliti društvu 100 gld. za kateri blagodušni čin se je s tem, da so vsi navzoči od sedežev vstali, hvala izrekla. — Novih udov je pristopilo v letu 57 in šteje društvo zdaj nad 300 udov. — Izplačalo se je zbolelim drušvenikom v tedenskih podporah in za zdravlila 1311 gld. Gotovo velika svota, če se primerja s številom udov. — Izmed toček dnevnega reda je bil predlog odbora, da se z oziranjem na slabo stanje društvene blagajne tedenska podpora od 5 gld. na 4 gld. vsaj za tri mesece zniža, naj važnejši in ki ima namen, da se blagajna nekoliko opomore. O tem predlogu se je vnela precej živahna debata, katere so se posebno predsednik, društveni zdravnik dr. Derž, Grilec in drugi vdeležili, in bil je predlog nazadnje pod točko „predlogi posameznih drušvenikov“ skoraj enoglasno sprejet s to spremembo, da velja znižana podpora za celo leto. — Volitev novega odbora se nij mogla vršiti, ker je veliko drušvenikov prej odšlo in je bilo premalo volilnih listkov oddanih.

— (Z Gorenjskega) se 10. aprila „Sl.“ piše: Velikonočno nedeljo zvečer gre v Ratečah neki mož s svojim sedemletnim sinom po poti, ne misleč, da mu kaj hudega preti. Kar planejo nanj pijani fantje in ga ubijejo. Čakali so hudobneži nečega družega fanta, ali zaradi teme, pijanosti in jeze menda nijso prav videli, in so ubili mirno po potu gredočega moža. Enako žalosten prigodek se je zgodil na Mileh selške fare v noči pred belo nedeljo. Nek ponočnjak nasloni lestvico na okno in gre po njej gori. Ali v tem trenutku mu zalezovalec spodnese lestvico, da pade in potem še tako hudo mahne po nesrečnejši, da kmalu izdihne svojo dušo. Ob zadnjem semnju v Kamniku, hotela sta dva človeka v neki gostilnici ponarejen desetak zmenjati. Gostilničar spoznavši, da desetak nij pravi, naznani to hitro uradu in koj so jo utaknili v ječo. Doma sta bila menda oba iz

Ljubnega, in eden je menda še le minulo leto iz ječe prišel, kjer je bil 6 let zaradi ponarejenih bankovcev zaprt. Nedavno je bila komisija prišla v Ljubno, kjer je vse, kar mogče preiskovala. Ali je li prišla na pravo sled, in je li našla še kaj enacih bankovcev, mi nij znano.

— (Surovost.) V Radgoni na Štajerskem so po noči 14. aprila hudobneži v mestnem drevoredu olupili okolo 30 kostanjevih dreves, tako, da se bodo vsa posušila; izbrali so si najlepše in najmočnejše kostanje. Nekoga, ki je bil vodja pri tej surovosti, imajo uže zaprtega.

— (Iz Celja) se piše „Sl.“, da je judovski urednik „Cillier Zeitunge“ Goldmann, ki je blizu eno leto v svojem listu vsake vrste laži zoper naš slovenski narod razglaševal, svoja šila in kopita pobral, pobegnil ter tiskarju Rakužu blizu 700 gld. — dolgov v spomin zapustil. Mi v „Slovenskem Narodu“ smo nemško-celjske „C. Ztg.“ uže za njenega početka tak konec prorokovali. Judje, hvala Bogu, ne opravijo pri nas uže nič. Kmalu bomo tudi drugačne tujce pre-rastli, vztrajati in delati treba.

Dunajska borza 17. aprila.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	58 gld.	40	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	63	25	„
Zlata renta	69	40	„
1860 drž. posojilo	105	75	„
Akcije narodne banke	762	—	„
Kreditne akcije	134	50	„
London	30	50	„
Napol.	10	44	„
C. k. cekini	6	15	„
Srebro	14	75	„
Državne marke	64	—	„

Posestnikom vinogradov

v Ormužu in okolici.

Dovoljujem si s tem vsakovrstno

železne drate za vinograde

namestu dosedaj rabljenih lesenih rant, ker je zdaj drat tako po ceni, priporočati, in jih imam take zvarjene in v navadnih sortah na prodaj.

V Ormužu, 12. aprila 1877.

J. N. Kautzhammer,

(93—2)

trgovec z železjem v Ormužu.

Umeteljni

zobje in zobovja

z zračnim tiskom ali brez njega, lepi, naravni, namenu odgovorni, se po najnovejši metodi delajo in ne da bi se korenine izruvale, postavljajo.

Vse operacije: plombaranje z zlatom ali drugimi sposobnimi polnili, piljenje, čiščenje in drenje zob, se, kakor se je izkusilo, brez hudih bolečin izvršuje pri

Paichelu,

(370—22)

zdravniku za zobe, pri Hradskega mostu, v Malyejev hiši I. nadstropje.

Pri Slonu: Prager, Schwarz iz Trsta. — Neuer iz Celovca. — Polak iz Gradca. — Hiebaum iz Ljubna.

Pri Mateti: Ružička iz Dunaja. — Globočnik iz Železnikov. — Zebal iz Loka. — Pfeifer iz Kočevja. — Kohn iz Dunaja. — Dulger iz Kočevja. — Kraljevič iz Dunaja. — Prelesnik iz Štajerja. — Wolf iz Kočevja. — Branchbar iz Dunaja.

Pri Zamoreci: Moser iz Trsta. — Neumeister iz Dunaja. — Vogel iz Miramara.

LIPIK

vroč (51° R.) jodov vir.

Posebno proti sifilidi, skrofulozi, protinu, revmatizmu, proti boleznim v meharji, na koži in ženskim boleznim.

Pot: Od Dunaja ali Pešte po južnej železnici do Barča ali Siska; od Siska s parobrodom, od Barča z vozom.

Na telegrafsko poročilo pošilja uprava kopele dobre, krite vozove na imenovane postaje za goste. (94—1)

Glavne zaloge lipiške vode: Dunaj pri H. Mattoni, Pešt pri Lud. Edesky, Osjek pri Gobetzky.

Dopisi na kopelno-zdravniško vodstvo in direkcijo

Dr. Kern.

Zvonove

harmonično ubrani s figuralnimi olupšavami.

Brizgalnice (95—1)

za ogenj in za na vrt,
pumpe vsake vrste,

prodajejo jako solidno izdelane prav po ceni

Oesterreicher & Freund,

Maschinen-Fabriks-Niederlage,

WIEN, Akademiestrasse 1.

Slovenske knjige.

V „narodnej tiskarni“ se dobé, in morejo tudi po poštne povzetji naročiti najnovejše slovenske knjige:

1. „Doktor Zober“, originalen slovenski roman od J. Jurčiča. Cena 60 kr.
2. „Kalifornske povesti“ od Bret Harte-a. Cena 50 kr.
3. „Tugomer“, tragedija v 5. dejanjih. Spisal J. Jurčič. Cena 60 kr.
4. „Na Zerinjah“, izviren roman. Spisal Janko Krsnik. Cena 60 kr.
5. „Župnik Wakefeldski“. Spisal Oliver Goldsmith. Iz angleščine poslovenil Janez Jesenko. Cena 1 gld.
6. „Mej dvema stoloma“, izviren roman. Spisal J. Jurčič. Cena 50 kr.

Franc-ove esence za življenje.

Gotovo in skušeno sredstvo proti večini boleznij z vspešnim učinkom in sicer tako, da bi morala vsaka gospodinja tako zdravilo pri hiši imeti. (53—47)

Jedino pravo dobiva se pri

Gabriel Piccoli,

lekarju, na dunajski cesti v Ljubljani.

Samo 80 kr.

- 1 par nožev z vilicami iz pravega, vedno belo ostajočega britanskega srebra, $\frac{1}{2}$ duc. 4 gld.
- Žličice za kavo, ena kr. 10, 15, 20, 30, 40.
- Žlice za jed, „ „ „ 20, 40, 50, 60, 70.
- 1 zajemalec za mleko, kr. 60, 80, gl. 1, 1,20, 1,50.
- 1 zajemalec za juho, gl. 1,20, 1,50, 2, 3.
- 1 par velikih svečnikov, gl. 2, 3, 4, 5, 6.
- 1 tasa, velika, kr. 90, gl. 1,20, 1,50, 2, 2,50, 3,50.
- 1 okvir za fotografijo, fin, kr. 80.

Vse drugo jako cenó.

Naslov:

M. Bressler,

zaloga metalnega blaga,

Wien, Neubau, Burggasse 2,

Hotel Höler.

Cenilnik zastoj. Naročbe iz provincije takoj s poštne povzetjem. (25—21)